

FOLK OG LAND

Da eksilfolkene ville utlevere Svalbard til Sovjet

BOK AV KJELL FJØRTOFT SOM AVSLØRER HEMMELIG SPILL BAK KULISSENE OM DENNE DEL AV NORGE

ge eller noen del av riket bringes under fremmed herredømme.

Det vi har hørt om Svalbard under og etter annen verdenskrig var jo bare dette at området ble trukket direkte inn i krigshandlinger på grunn av konvoiene med krigsmateriell til Sovjetsamveldet. Bak kulissene foregikk det imidlertid andre og mere vesentlige ting. Nemlig dette at høsten 1944 krevet Molotov først Bjørnøya og dernest revisjon av Svalbardtraktaten av den norske eksilregjeringen i London, en regjering hvis folkerettslige stilling var høyst tvilsom og som, der den satt borte i et krigførende land med sin skjebne knyttet til Storbritannia og dets russiske allierte, naturligvis ikke var i den stilling at den kunne forhandle om å gi avkall på suverenitet over noe norsk område. Like lite som Quisling naturligvis kunne treffe slike avtaler med den makt han var avhengig av, Tyskland. Det var jo nettopp det som var grunnlaget for det nevnte tiltalet mot ham.

Herom skriver Kjell Fjørtoft bl.a.: «For utenriksminister Trygve Lie og den norske ambassadør i Moskva, Rolv Andvord, må det ha vært et dramatisk øyeblikk da de natt til den 12. november 1944 skjønnte at de var blitt kalt til Kreml fordi Sovjets utenriksminister plutselig ønsket å ta opp spørsmålet om Svalbards status med Norge. Molotovs utspill kom helt

«For utenriksminister Trygve Lie og den norske ambassadør i Moskva, Rolv Andvord, må det ha vært et dramatisk øyeblikk da de natt til den 12. november 1944 skjønnte at de var blitt kalt til Kreml fordi Sovjets utenriksminister plutselig ønsket å ta opp spørsmålet om Svalbards status med Norge. Molotovs utspill kom helt

Halvard Lange fortsatte Lies forhandlinger også etter verdenskrigens slutt.

I norsk TV går det for tiden en serie om Svalbard. Selv har vi foreløpig bare sett det første programmet, som ga en historikk over Svalbards historie. Men det manglet noe både avgjørende og direkte sensasjonelt i denne historieberetningen, noe som har hendt etter at Svalbard ble undergitt norsk suverenitet i 1925 og det i den kongelige kunnngjørelse herom het at «Svalbard (Spitsbergen med tiliggende øer og Bjørnøya) idag overtas som en del av Kongeriket Norge.»

Det er naturligvis mulig, men neppe trolig, at en senere i serien vil legge frem det som mangler. Det er ellers allerede lagt frem i en bok av Kjell Fjørtoft «Rapport fra Svalbard. En del av Norge?» som nettopp er kommet på Grøndahl & Søns Forlag, men såvidt vi har kunnet se nærmest er blitt tiet ihjel i dagspressen — iallfall hva de mere sensasjonelle opplysninger angår.

Når det er så trykkende taust fremdeles om de manipulasjoner man under annen verdenskrig og kort etter foretok med den del av riket som heter Svalbard, så er forklaringen naturligvis den at det rammes av straffelovens paragraf 83, den samme som man anvendte i saken mot Vidkun Quisling på et forøvrig meget tvilsomt grunnlag. Straffelovens § 83 setter som kjent straff for den som rettsstridig søker å bevirke eller medvirke til at Nor-

Trygve Lie forhandlet som eksilminister med Sovjet om prisgivelse av Svalbard.

bardus på de to nordmennene. Trygve Lie forsøkte å unnvike den klare konfron-

tasjon så godt han kunne da den russiske utenriksminister forlangte at Sovjet fikk hånd om Bjørnøya. Situasjonen var vanskelig. Med russiske tropper i Finnmark, måtte de norske forhandlerne gjøre alt for å bevare det gode forhold til stormakten.»

Så slapp da endelig katten ut av sekken. Signaturen ble i sin tid dømt ved Eidsivating lagmannsrett for bl.a. i en rekke artikler å ha pekt på den fare Sovjetsamveldet betød for Norge, ikke minst etter «befrielsen» av Finnmark. Det var imidlertid tydeligvis på sin plass eftersom det altså var denne befrielsen som satte ek-

(Forts. side 6)

Boken om frontkjempernes innsats er kommet

Frode Halle med boken «Fra Finland til Kaukasus» på Dreyer

Det har vært forbausende og sørgelig stille omkring den norske frontinnsatsen i øst under annen verdenskrig. Forbausende fordi vi nok synes at de mange tusen overlevende burde ha gjort noe for å minnes kameratene som ble der borte. Vi ble jo nylig i TV presentert for noe av danske frontkjemperne hadde gjort for å reise et minne over sine falne kamerater.: Det forandret riktignok de vanlige pøbelutskeielser og hærverk fra de «gode danskers» side, men det som hendte viste også at forståelsen for innsatsen var stor også i kretser som hørte til på den annen side og — vi hadde nær sagt, i en annen verden.

Noe tilsvarende har vi ikke opplevet i Norge. Vi har hatt en, dessverre lite lest, bok av Karl Holter om Den norske Legion og FOLK OG LAND har både bragt en lang serie artikler skrevet av en tidligere frontkjemper om kampene i øst, likesom bladet også har bragt bilder av en betydelig del av de falne. Men dette har jo ikke rullet frem til den brede almenhet. Den har lite eller intet hørt ut over den gamle hetsen mot de nordmenn som kjempet for å beskytte Norge og Europa mot truslen fra øst.

Hva vet for eksempel norske offiserer av idag om denne den mest betydelige norske frontinnsats på mere enn 150 år? Praktisk talt null, skulle vi anta. Og dog er det jo den samme motstander man gjennom NATO-medlemskapet forbereder seg på å kjempe mot, som disse norske gutter møtte dengang.

Men, endelig er der i disse dager kommet en bok som iallfall i betydelig grad råder bot på fortielsen av de norske frontkjemperes innsats i verdenskrigens hardeste kamper.

Det råder vel fremdeles noen tvil om det eksakte tall på norske frontkjemper. Noe endelig svar på dette

28. oktober sistleden var det 50 år siden fascistenes marsj mot Roma. Svensk TV 2 har sendt et program i den anledning. Vi omtaler programmet og 50-års jubileet i en artikkel på side 5.

I SERIEN OM LIKVIDERINGENE bringer vi en ny rystende artikkel på samme side.

PÅ UNGDOMSSIDEN bringer vi siste artikkel i serien om «Nasjonalismens økonomi», og diverse annet.

ELLERS behandler «I brennpunktet» den politiske situasjon i Norge etter folkeavstemningen, Lederen beskjefter seg med demokratiets krokodilletårer over bombingene av sivilbefolkningen i Nord-Vietnam, og forøvrig er det litt av hvert interessant å finne.

bringer vel heller ikke boken til Frode Halle, «Fra Finland til Kaukasus», som Dreyers Forlag har våget seg på å utgi, modig nok i et land som Norge hvor man

(Forts. side 7)

Norske legionærer i skyttergraven på Leningradfronten

FOLK OG LAND I 1973

Det er ikke greit å drive avisutgivelse i disse inflasjonstider, spesielt ikke for et blad som FOLK OG LAND, som for hele det kommende år er bundet av de priser en fastsetter ved årets begynnelse fordi storparten av våre abonnenter betaler for hele året ved årsskiftet.

Hvorledes ser så situasjonen ut? Ikke så særlig lystig får en vel si. Utgiftene stiger og stiger, og selvom det i øyeblikket er innført prisstopp, så er det jo bare et pust i bakken, noe som vil bli avløst av et nytt kpeppehopp straks den oppheves igjen. Og det må den jo nødvendigvis et stykke ut på det nye året.

Dessuten har vi jo en sektor som i sterk grad berører oss og som såvisst ikke er undergitt noen prisstopp. Det er det offentlige egne priser. Og her er det allerede bebudet kraftige prisstigninger. Det gjelder porto, som er en stor utgiftspost for bladet, det gjelder telefon, det gjelder sosiale utgifter og det gjelder litt av hvert annet som vil tynge budsjettet i året som kommer. Det er da vel også i erkjennelsen av dette at aviser på søknad er blitt unnatt fra prisstoppen.

Hva skal så FOLK OG LAND gjøre når det gjelder våre egne priser for 1973?

Vi har nevnt det før og vi gjentar det her, at de formelle abonnementspriser som vi kan fastsette ingenlunde dekker utgiftene ved bladutgivelsen, og dog tror vi trygt å kunne si at få, om noe, blad driver så billig som vi. Skulle vi kunne dekke utgiftene med det bladpengene innbringer, så måtte vi nok opp i det dobbelte av det abonnementsprisen har vært i dette år.

Forferdelig! er det kanskje noen som sier. Vel, det er nå ettersom en tar det. Det er jo en spesiell sort av lesere vi kan glede oss over fremfor de fleste andre blad: folk som har et spesielt syn på saker og ting og som er villig til å ofre litt ekstra for at dette syn også skal komme frem i dagens Norge. Og alt tatt i betraktning, så er jo selv en månedlig avgift på kr. 10,— som altså ville befri oss for alle bekymringer, ikke mere enn hva et trikkekort koster idag, og neste år vil også det stige til kr. 15,—.

Nå har vi naturligvis ikke tenkt å fastsette bladpengene til det de burde være, nemlig kr. 120.— pr. år. Vi blir stående ved kr. 70,—. Og vi har den faste forvisning at ingen av våre abonnenter vil svikte oss denne gang heller.

Og ettersom vi med bladpenger på kr. 70,— bare vil kunne dekke litt over halvparten av våre utgifter, så må vi så inntrengende vi kan påny appellere til offerviljen hos våre lesere. Det har jo heldigvis hittil vært slik at faktisk storparten av våre abonnenter har betalt adskillig mere enn de fastsatte bladpenger, og vi regner da med at dette vil fortsette også for året 1973. Og ikke nok med det, vi håper jo på at også disse offervillige venner vil forsøke å plusse på litt i forhold til ifjor.

Vi står nå foran abonnementsfornyelsen for 1973 og med dette blad følger da en giroblankett, som vi gjerne ser at man gjør bruk av snarest mulig.

Det er ellers en annen ting vi gjerne vil peke på i forbindelse med abonnementsfornyelsen og appellen om ekstra støtte i år. Som man kanskje vil ha lagt merke til, har vi i den senere tid ofret mere plass til aktuell politikk slik at bladet også kan bli et forum for den nasjonale ungdom som har begynt å samle seg i dette land og som har så mange krevende oppgaver å ta fatt på. Vi har knyttet en ung mann fast til redaksjonen, et medlem av Nasjonal Ungdomsfylking, noe vi håper kan bygge en bro over de generasjonsmotsetninger

som naturligvis alltid vil være tilstede. De unge er naturlig nok ikke i første rekke interessert i det som var, det som for dem nærmest er historie, men i det som er og som skal bli.

Også de eldre NS-medlemmer bør imidlertid være glad for at det nå vokser frem en slik nasjonal ungdom som kan bære videre tanker og ideer som iallfall på det nærmeste er identiske med dem Nasjonal Samling stod for. Ikke minst fordi disse unge også er opptatt av den historiske sannhet og vil at fremtidens hus skal bygges på sannhet og rett.

Det bør vel være verdt et ekstra økonomisk offer dette at man nå forsøker å legge grunnlaget for at de nasjonale tanker kan få ny grobunn i Norge, at vår kamp ikke dør med oss og at FOLK OG LAND kan ha en fremtid også ut over vår egen tid.

Det er ellers også en annen måte enn den rent økonomiske man kan hjelpe oss på. Man kan gjøre de unge oppmerksom på disse endringer i bladets stoffvalg, og vårt samarbeide med den nasjonale ungdom. Skaff oss nye lesere blant de unge!

En fjær til fem høns

eller VG's redsel for sannheten!

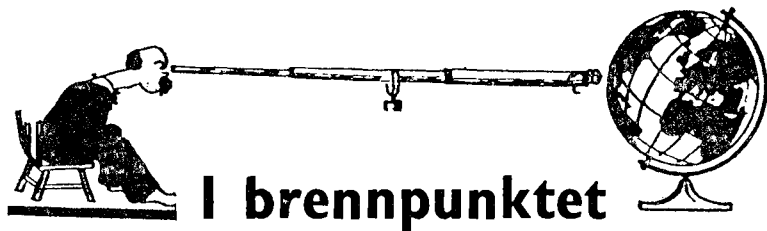
En liten annonse i Aftenposten har blitt gjenstand for stort oppslag i VG. Annonser lød: «NS-folk fra krigen (særlig lojale prester og kirkefolk) bes skrive til meg. Kontakt ønskes om Deres syn på kirkestriden.»

Det er en lærer på en større ungdomsskole på Vestlandet, som står bak annonsen. Ifølge VG — som fant det verd å intervju vedkommende — vil læreren være anonym. Han er redd for, at hans arbeid kan bli vanskeliggjort, hvis hans navn blir kjent. Men han slår fast, at han personlig mener at «landssvikoppjøret var riktig».

Han har — etter eget utsagn — gjort konstallasjonen nazisme/religiøsitet til litt av en hovedinteresse. Han mener at den oppfatning folk fikk av «nazismen» som anti-religiøs, var feil — og at spesielt Vidkun Quisling, var sterkt religiøs. Eller som han selv sier — «hele den nazistiske bevegelse i Norge under krigen har vært og blir fremdeles, sett på som anti-religiøs. Jeg mener det er feil. Quisling var for eksempel sterkt religiøs.»

Vi vet ikke hva annonsøren er ute etter. Kanskje søker han, som etterhvert så mange andre, etter sannheten bak løgnene om partiet Nasjonal Samling. Det er vel det som har fått VG til å reagere så sterkt.

Det latterlige er forøvrig hvordan VG gjør en fjær til fem høns, ved å prøve å stemple vedkommende lærer som «nazist», fordi han prøver å få hjelp av tidligere NS-medlemmer i forsøket på å få et objektivt og riktig syn på den norske nasjonalsosialismens syn på religionen. Hvis VG helst ser at NS var et anti-religiøst parti, tror vi — som den anonyme læreren — at avisen skyter langt over målet. Det er nemlig et faktum at det var sterke religiøse krefter representert innen NS. At Quislings far var prest, og at han vokste opp på Fyresdal prestegård, er også sannheter VG må innse. Det viktigste er dog — og det tror vi bladet vet — at ethvert forsøk på å søke etter sannheten i tiden — det være seg — før eller under okkupasjonen — kan være farlig for den offisielle historieskrivning, og det er vel helst derfor man må reagere så sterkt fra «Hjemmefront»-organets side i denne ellers så trivielle sak — eller!?

I brennpunktet

Det hender så mangt rundt omkring i verden som kunne fortjene å være «I brennpunktet», men det rareste er kanskje det som skjer på hjemlig grunn, hvor man politisk sett er på oppbrudd mot noe nytt — og forhåpentlig bedre. Og ingen kan benekte at det har vært striden om Romaunionen som har vært katalysatoren og har utløst omveltningene.

Foreløpig ser det hele nok så kaotisk ut. Partipolitikkerne har vanskelig for å forlate de gamle skyttergraver. De synes faktisk fortsatt å tro at det er kampen om Romaunionen som går videre, mens det jo nå er noe ganske annet og for dem langt alvorligere det gjelder.

Allerede før folkeavstemningen pekte vi her i dette blad på at det nok «blir et hårdt slag for den så å si samlede partipolitiske makt i dette land å oppdage hvor

stormende opprøret i velgermassen allerede har blitt over deres maktmisbruk og deres vanstyre. Og det er nettopp dette vi ser som noe av det vesentlige ved denne folkeavstemning».

Vi vet ikke om partipolitikkerne og deres presse i sin alminnelighet ennå er riktig klar over det som skjedde og som vi føler oss overbevist om vil følges av noe enda mere avgjørende. Høyre og dets presse later iallfall til intet å ha forstått. Der fortsetter man ganske uanfektet sin propaganda for den Romaunion som folket avviste og isolerer seg mere og mere fra både velgere og fra realpolitikken. Det samme gjelder partiets patriotiske følge blant industrifolkene, som nå åpent truer med å flytte hele butikken over til Danmark.

(Forts. side 7)

Gir Forsvaret blaffen?

Herr redaktør.

Jeg har lest Hallgeir Horde's artikkel i nr. 16 (Mangler Forsvaret Militær-Courage) og «Reservist i Oslo»s kommentar i nr. 18, og kan bare istemme disse herrers syn på Forsvarets maktløshet i dagens samfunn.

Det er ikke så mange ukene siden jeg kom tilbake fra repetisjonsøvelse, og selv om det ikke er så mange år siden jeg var inne til førstegangstjeneste, må jeg si jeg ble forbauset — og skuffet — over den «ånd» som rådet nå. Selv om stemningen såvel blant offiserer og menige var heller likegyldig da jeg var inne til førstegangstjeneste, så var den utviklingen (eller skal man heller si avviklingen) som har skjedd siden da meget forstemmende.

Siden man ser så mye langhåret og uflidd ungdom daglig, så ble man vel ikke så forbauset over å se så mange langhårete og tildels uflidde soldater. De jeg snakket med følte seg nærmest forpliktet til å la håret gro siden det nye reglementet om soldatens hårlengde har vært et så typisk eksempel på Forsvarets øverste ledelses ettergivenhet overfor «tidsånden». Flere av dem uttrykte seg på den måten at de nærmest hadde foretrukket at man hadde vært striksere på dette området.

En ting er langhårete sol-

dater, det ble man da vant til etterhvert, men langhårete underoffiserer (i dette tilfelle tekniske sersjanter) ble et litt for grotesk inntrykk til at man kunne svelge det uten videre. Hvor er yrkesstoltheten? At demokratiets holdning overfor Forsvaret ikke akkurat bidrar til å fremme en slik holdning er velkjent, men allikevel? Det er da i ens egen interesse at man forsøker å sette et eksempel overfor de soldatene man skal lede, men når en selv «gir blaffen» så kan man vel ikke vente annet enn at soldatene også «gir blaffen», samme hvor positiv innstilling de har til Forsvaret når de kommer inn første gang.

Forsvaret, som skal være vår viktigste tradisjonsbærer og fremste oppdragelsesanstalt, er blitt en fullstendig «gi blaffen»-institusjon. Må det en «junta» til for å rette på dette? I så fall ønsker jeg den velkommen.

Rep.soldat —72

OM ÆREN

Grunnbegrepet for all virkelig moral er æren. Alle andre dyder, som troskap, ydmykhet, tapperhet, ridderlighet, selvdisciplin og besluttsomhet, ligger inkorporert i den. Og æren er en blodssak, som ikke berører forstanden. Den kan ikke gjøres til gjenstand for en overveielse — da er man allerede æreløs. Å tape sin ære vil si å bli tilintetgjort for livet, for evigheten og for historien.

OSWALD SPENGLER

FOLK OG LAND

UAVHENGIG POLITISK PUBLIKASJON

Redaktører:

ODD MELSON, ansvarlig
ALEXANDER LANGE

Redaksjonssekretær:

ERIK RUNE HANSEN

Demokratiske krokodilletårer

En vet imellom faktisk ikke om det er glemsomheten som er så stor eller hykleriet som er så overveldende blant menneskene i den vestlige verden. Her tutes vi daglig ørene — og gjennom TV angripes jo også øynene — full med jammer over dette at USA med vitende og vilje bomber sivilbefolkningen og andre ikke-militære mål i Nordvietnam.

Vi er naturligvis for vår del enig i at dette er barbarisk, beklagelig og høyst klanderverdig. Men det er jo, som alle burde vite, ingenlunde noe nytt. Det er, som så meget annet, bitre frukter man fremdeles høster etter det forræderi mot sivilisert krigføring, hvis man da kan bruke et slikt ord, som ble begått med åpne øyne under annen verdenskrig.

Og her behøver ingen etter gammelt mønster straks å tenke på hin forferdelige barbar Adolf Hitler. For det var slett ikke tyskerne som gikk i spissen da verden gikk «fremover mot barbariet», som den britiske jurist Veale kaller det i en bok. Det var de allierte som brøt ned alle de lover og regler som man møysommelig hadde bygget opp for nettopp å beskytte sivilbefolkningen og la krig være et oppgjør mellom regulære soldater.

Det var Sovjet og Storbritannia som satte franktirørvirk-somheten, geriljakrigen, sabotørgjerningene i system. Og det var Storbritannia med assistanse av USA som direkte organiserte bombekrigen mot den tyske sivilbefolkningen.

Så hva har man å sute for idag?

Vi vet ikke hvor mange sivile nordvietnamesere som har falt som ofre for en krigføring som eventuelt direkte har vært rettet mot denne sivilbefolkning uten annen militær hensikt enn å forsøke å bryte ned motstandskraften — ikke til soldatene, men til de sivile. Men det vi vet med absolutt sikkerhet, at det er som en dråpe i havet mot det de angelsaksiske makter lot skje under annen verdenskrig. Vi minner om flyktningebyen Dresden som uten militær hensikt i vanlig forstand ble bombet sønder og sammen med hundretusener av kvinner og barn, en skjebne som jo rammet de fleste tyske byer. Og vi minner om atombombene mot japansk sivilbefolkning.

Så hvorfor så megen jammer nå? Det var da taust nok i «de godes» leir dengang om ikke når det er tale om jubel og begeistring, så hva kritikk angår.

Men her i det gode, demokratiske og fredsele Norge har vi vel holdt vår sti ren?

Ikke rettere enn vi kan se har vi faktisk gått i spissen når det gjelder å følge de nye paroler om barbarisk krigføring som unødig setter sivilbefolkningens liv i fare. Vi minner om den lange serie av mord og drap og volds-gjerninger begått av «hjemmefronten» og av britiske agenter. Vi minner om den flom av bøker, skrifter, filmer og annet som forherliger den ulovlige form for krigføring, stridende mot alle regler og avtaler. Vi minner om misbruket av sykehus og kirker, som hensynsløst ble trukket inn i spionasjevirksomhet og ulovlig krigføring. Vi minner om senkingen av Tinnsjøfergen med sivile, kvinner og barn, ombord. Og vi minner om beretningen fra den norske flyver i britisk tjeneste, en beretning om hvorledes disse flyvere satte seg ut over all godtatt krigføring og drev klappjakt på tyske sivile, på hester og kuer og lignende «militære» mål.

Historieskrivning

Per Lie, forfatteren av skriftet «Sannheten om Telavågaffæren 1942», som ble omtalt i FOLK OG LAND nr. 9 for 6. mai 1972, har sendt oss etterfølgende innlegg, som vi ser også har vært trykket i Bergens Arbeiderblad.

Bergens Arbeiderblad skriver den 22. juli 1972:

«Imøtegåelse av Telavåg-opprullingene.

Beretningen om Telavåg og Telavågfolkets skjebne under krigen er best kjent gjennom dr. Konrad Birkhaugs bok. Boken er skrevet med de dramatiske og opprørende hendinger som bakgrunn. Ikke alle som er blitt gjenstand for omtale i den forbindelse mener at alt har vært like korrekt fortalt. Lærer Per Lie, som var lensmann under krigen, har nå gitt ut et hefte der han forteller om sin befattning med saken og imøtegår tidligere beretninger på flere punkter. Det gjelder også den omtale hans kone er blitt til del. Per Lie har med det heftet han har gitt ut ønsket å korrigere historien for ettertiden og samtidig skape mer balanse i fremstillingen.»

Til ovenstående sitat har jeg bl.a. følgende å bemerke:

Jeg er klar over at dr. Birkhaug skrev sin bok «Telavåg» med «dramatiske og opprørende hendinger som bakgrunn», men det berettiger ham ikke til å varte opp med usannheter som grenser til ren personfølgelse. Jeg henviser til mitt skrift «Sannheten om Telavågaffæren 1942». Det er riktig at jeg med heftet har ønsket å korrigere historien for ettertiden, men ikke for «samtidig å skape mer balanse i fremstillingen». Ordet balanse går stadig igjen i tidens politiske diskusjoner, og denne balanse bygger da på at $(+ a) + (- a)$ er lik null. Og dermed er tilhører eller leser fremdeles i villrede.

Det har vært smått stell med balansen i vår historieskrivning etter krigen, men det har lite å si hvis historikerne har ærlig vilje til å gjøre sitt beste for å finne fram til sannheten. Det er den som tjener folket — om den enn skulle komme til å ramme en eller annen «politiker». Jeg har ikke hatt inntrykk av at de som har «makt» i samfunnet, har vist seg å være interessert i å få fram sannheten — hele sannheten omkring 9. ap-

Jo, vi har såvisst våre digre svin på skogen her i Norge også. Og derfor er dette hykleriet om gråt nå over det man tidligere har velsignet, så motbydelig.

Legasjonsråd Ulrich Stang død

Legasjonsråd Ulrich Stang, Oslo, er avgått ved døden, vel 85 år gammel, og ble bisatt i Vestre krematorium,

ril 1940, sannheten fra okkupasjonsårene og sannheten om rettsoppgjøret.

Major Langeland fikk inndratt boken «Dømmer ikke». Han beviste det han skrev, og han var motstandsmann i okkupasjonstiden. Så vidt jeg minnes ble boken beslaglagt fordi «den ville redusere folkets respekt for rettsoppgjøret».

Dr. Birkhaugs bok ble ikke inndratt. Den ble oppreklamert — tross de iøynefallende selvmotsigelser og usannheter den inneholder.

I den opp-piskete stemning som rådet ved krigens slutt, hadde folk lett for å godta alt som ble sagt og skrevet om NS og om medlemmer av NS. Etter 30 år skulle tiden være inne både for NS-medlemmer og deres motstandere å øve ærlig selvkritikk, og da turde det hende at en ikke fant så meget å skryte av.

Når dr. Birkhaug ikke har tatt til motmæle mot det jeg har skrevet i «Sannheten om Telavågaffæren 1942», så må jeg kunne gå ut fra at han er fullt klar over at det jeg har skrevet er sant.

I anmeldelsen av mitt skrift skriver Morgenavisen, Bergen, bl.a.: «Skriftet er tildels sterkt injurierende overfor Birkhaug som han beskylder for å ha fremsatt løgnaktige påstander i boken sin og for å ha kommet med anførsler som Lie hevder det ikke er dekning for».

Dr. Birkhaug har altså hatt god tid til å tenke seg om, men han er vel kommet fram til det modne standpunkt at en ikke skal gå til injuriersøksmål mot sannheten.

Per Lie

HUSK
ABONNEMENT-
FORNYELSEN

gamle kapell, under stor deltagelse.

Ulrich Stang ble cand. jur. i 1911 og gikk i 1915 inn i utenriksstjenesten som sekretær i UD. Senere ble han byråsjef samme sted, i 1922 legasjonssekretær i Berlin, i 1929 i Stockholm, i 1930 legasjonsråd i Paris og i 1934 ble han etter ønske overflyttet til samme stilling i Berlin. Her virket han til tyskerne i slutten av april 1940 sendte hjem legasjonen. Under okkupasjonen var han knyttet til sentral-administrasjonen.

Den nasjonalsosialistiske bevegelse i Tyskland og de enestående resultater den oppnådde på kort tid da Hitler kom til makten gjorde et sterkt inntrykk på Ulrich Stang og kom til å prege hele hans fremtidige politiske syn. Her hjemme sluttede han seg da også i 1941 til den beslektede bevegelse, Nasjonal Samling.

Som så mange andre ble også Ulrich Stang arrestert i 1945. Hans sak kom først for retten i august 1948. Han ble i lagmannsretten dømt til 4 års tvangsarbeide, noe som vakte ramaskrik i hetspressen, og derved følgende påanking av dommen fra påtalemyndighetens side. Høyesterett bøyte seg naturligvis for «folkekravet» og fordoblet straffen til 8 års tvangsarbeide. Stang var blitt løslatt etter dommen i lagmannsretten, men etter Høyesteretts nye dom gjenstod det ennu omkring et år å sone etter de vanlige regler. Det ble betydet ham at dette ville bli eftergitt hvis han søkte om det, men Stang ønsket ingen barmhjertighet. Han sonet resten av dommen på Ilebu.

Ulrich Stang var et av de navn som var sterkest fremme i hetsen under og etter annen verdenskrig. Et av tiltalepunktene mot ham var da også dette at han som legasjonsråd i Berlin skulle ha unnlatt å varsle de norske myndigheter om tyske planer mot Norge. Da en slik påstand har vært tygget drøv på helt opp til det siste, er det grunn til her å slå fast at han både i lagmannsretten og i Høyesterett ble blankt frifunnet for dette punkt. Derimot ble han dømt for en rekke slagkraftige artikler han skrev under okkupasjonen.

Legasjonsråd Stang var innehaver av en langrekke ordner, bl.a. St. Olav, men han ble strøket av registeret i 1945. Man er jo så storslåtte her i landet.

Stang hadde mange venner som med sorg mottok meldingen om hans bortgang.

FOR UNGDOMMEN

Red.: Erik Rune Hansen

Men nye slekter fødest der korp og daude gol
og nye heimar reiser seg av gruset,
og borni spring på tun att og tindrar i sol
og nye bjørker syng sin song kring huset.

Siden sist

har vi fått slått fast, at den har kommet hit også. Den likegyldige og feige mentaliteten som rommer ordene: «Jeg vil ikke blandes bort i noe!» I det hyper-demokratiske USA har dette lenge vært et kjent og fryktet begrep. En utrolig, men sann historie, som illustrerer dette ganske godt, er følgende: På en travel gate i en av USA's største byer, står en god del mennesker og venter på bussen, deriblant en eldre dame. Plutselig griper en ung mann tak i damens veske og prøver å stikke. Men den eldre damen slipper ikke taket. Rasende og redd begynner den unge mannen å sparke og slå den eldre, som faller i gaten. Her fortsetter behandlingen helt til hun slipper vesken, og gjerningsmannen kan stikke. Ingen har løftet en finger for å hjelpe henne! De som senere måtte forklare seg for politiet sa: «Jeg ville ikke bli blandet bort i noe.» og verre: «Jeg var redd for å miste min plass i busskøen!»

Dette var USA, men nå begynner altså samme mentalitet å gjøre seg gjeldende her! En ungdomsgjeng slo for kort tid tilbake ned to gutter på en full T-bane — ingen hjalp dem! «Voldsterrøren på Oslo T-baner har ført til at mange nå rett og slett er redde når de skal ta T-banen hjem fra sentrum om kvelden» — forteller VG. Men hadde dette vært farlig hvis mentaliteten hadde vært en annen? Det er så og si alltid folk i nærheten, og hvis man kunne stole på at disse kunne utvise aldri så lite medmenneskelighet, skulle det være fullstendig ufarlig å benytte seg av en sen T-bane!

Rapport fra Demokratiet: Den er her igjen! En gang fattigdommens og skammens symbol — nå forfallens, demokratiets og visse ungdomsgruppers symbol. For — tro det eller ei — det er nemlig «in» i visse ungdomsgrupper å ha det! Nemlig LUS! Det udyret trives nemlig meget godt i

langt og uvasket hår, og dette er noe enkelte gutter på Vålerengen Skole har tatt konsekvensen av. De har klippet håret, etter å ha blitt skremt av sitater fra en legebok skrevet i 1942. Der sto det nemlig at damer og piker var mest utsatt for lus. Gutter og mannfolk hadde nemlig ikke langt hår i den «forferdelige tiden».

BRANDT—BÖLL—?

Om utdelingen av Nobels fredspris til Willy Brandt-Frahm i fjor var en ufor-skammet innblanding i Vest-Tysklands indrepolitiske forhold, så er utdelingen av Nobels litteraturpris i år til Heinrich Böll det ikke mindre nå foran det forestående Forbundsvalgset.

Sammen med en annen berømt litterat, Günther Grass, er han en av initiativtagerne til den sosialistdemokratiske velgeraksjonen «Borgere for Brandt», og ved å tildele ham litteraturprisen gjør Svenska Akademien her et tydelig forsøk, samtidig som man forsøker

å legitimere den maschoistisk funderte rest-tyske litteraturrettning som har utviklet seg etter krigen, på å påvirke vest-tyske velgere til å la Brandt-Wehner-klikken styre i Bonn enda en periode. Böll er kjent som en av de mest iherdige forsvarerne for den beryktede Baader-Meinhof-terroristbanden, noe som absolutt ikke forhindrer NRK's Brandt-lakei nr 1, Anton Blom, i å bejubel tildelingen i høye toner. For alt det vi vet kan det bare ha styrket kandidaturet.

Det virker nå som om utdelingen av Nobelprisene stadig mer blir brukt til å fremme et spesielt politisk syn, nemlig det som styrker den europeiske ettergivenheten ovenfor Moskva-imperialismen, og siden denne holdnings viktigste forkjempere for tiden finnes i Vest-Tyskland, synes det å være naturlig for enkelte toneangivende kretser her i Norden å styrke disses posisjon ved nettopp å utdele de svært prestisjestyrende Nobelprisene til Moskvas nyttigste idioter her i Rest-Euro-

Den 1. nasjonaleuropeiske ungdomskongress

Vi har tidligere — i vårt nr. 18 — bragt et referat av forhandlingene ved 1. nasjonaleuropeiske ungdomskongress fra vår utsendte medarbeider. Ovenstående bilde gir et utsnitt av plenumsmøtet. Det deltok som nevnt 1100 unge mennesker fra 15 europeiske land, samt noen observatører fra land utenfor Europa.

Av et utførlig referat i publikasjonen NATION EUROPA, som forøvrig var en av arrangørene, ser vi at det under åpningen ble holdt hilsningstaler fra en rekke organisasjoner. Bladet nevner spesielt CEDADE (Spania), NATION EUROPA-gruppen i Danmark, WERE DI (Flandern), Fronte della Gioventu, MSI's ungdomsorganisasjon (Italia), Nysvenska Rörelsen (Sverige), Union Mouvement (Storbritannia), Ordre Nova (Portugal), Nasjonal Ungdomsfylking (Norge), Eksiltsjekkerne, Eksilrumenerne og flere andre.

KURT BRONNER:

Nasjonalismens økonomi : Et alternativ til marxisme og kapitalisme

IV.

Storkonsernene og særlig da de multinasjonale konglomerater, er mer enn økonomiske enheter, de er politiske faktorer av første rang. De virker avgjørende inn på utviklingen i hele regioner. På den annen side er de også avhengig av infrastrukturen i disse regioner, og med infrastruktur menes ikke her bare kommunikasjoner og nyhetskanaler, men eksempelvis også skoler og kulturelle institusjoner. Medbestemmelse i storkonsernene, d.v.s. innflytelse over de økonomisk-politiske disposisjoner fra representanter for kapital, arbeide og folkefellesskap er derfor tvingende nødvendig. Typisk for det nuværende system er at de medbestemmelsesmodeller som er under utforming, bare gir plass for faktorene kapital og arbeide, og hvor fagforeningene tydeligvis bare ser på medbestemmelsen som middel til å opprette kontroll med hele samfunnsøkonomien.

Opp mot dette plasserer den nye nasjonalismes medbestemmelsesmodell også representanter for statsmakten ved siden av representantene for eierinteressene og de ansatte. Det offentlige bisittere vil ha utslægsgivende makt, og i naturlig egeninteresse alltid stå på den siden som i tillegg til de rent økonomiske vurderinger også tar hensyn til almenne interesser. Denne medbestemmelsesmodell må dog ha det tillegg at bedriftsbestyrelsens rettigheter må styrkes på bekostning av eiernes tilsvknomite. Autoritet og kontinuitet er forutsetningene for en vellykket bedriftsledelse. For sterk innflytelse fra eiersiden eller misforstått medbestemmelse, medfører svekkelse av autoriteten og undergravning av ledelsens kontinuitet, og dermed til en minskning av den økonomiske ytelsesevne.

Medbestemmelse i den europeiske nasjonalismes betydning er ikke det samme som rådsherredomme og anarki, men tvertimot anerkjennelse av de underliggende prinsipper for ethvert sosialt system: Hierarkisk

pa. Jo snarere disse uverdige forestillinger opphører, desto bedre.

E.

struktur og ubetinget disiplin.

La oss med engang rydde unna eventuelle misforståelser: De hierarkiske strukturer i økonomien må tilpasses de konkret gitte betingelser. Den høyt utviklede og spesialiserte teknikk betinget i storbedriftene at enmannsledelsen må vike for ledelsesgruppen, hvor en samordnet primus inter pares gir utslaget. Den forsterkede delegering av makt nedover i hierarkiet skaper et mangfold av sammenflettede myndighetsområder. Dette forandrer imidlertid prinsipielt intet ved selve den hierarkiske struktur. Det vesentlige er at disse strukturer er elastiske og gjennomtrengelige, og har innebygget garantier mot treghet, byråkratisering og nepotisme.

Disiplin på det økonomiske område er ikke identisk med militær disiplin. Hver enkelt ansatt i en bedrift skal være medarbeider i ordets fulle betydning. Han skal være i stand til å gjøre seg opp en mening om bedriftens utvikling, og foreta ansvarsbevisste handlinger. Dette forutsetter innsikt i stororganisasjonens oppbygging, og fordrer tillit til ledelsen og målsetningen til organisasjonen. På den annen side må respekt og anerkjennelse vises for arbeidsinnsatsen til selv den yngste visergutt. Bare medbestemmelsen i nasjonalistisk betydning fører til solidarisering mellom ledelse og de øvrige ansatte, bare den skaper bedriftsfellesskapets korpssånd.

Punkt 7: Farene for mennesket og dets omverden gjennom vitenskap og teknikk er idag delvis kjent: Naturforgiftningen i industristatene, befolkningseksplorasjonen i den farvede verden. Hele rekkevidden av denne uhyggelige trussel kan vi bare ane. Senere historikere (hvis de finnes) vil anføre kapitulasjonen fremfor disse problemene, som den største skyld de herskende systemer i øst og vest har påført seg.

I sammenheng med temaet konsentrasjon i næringslivet interesserer oss følgende spørsmål:

a) Kan industriell forskning og utvikling fremdeles drives «fritt», d.v.s. vilkårlig og utelukkende fortjen-

(Forts. side 8)

50 ÅR ETTER:

FASCISMEN MARSJERER IGJEN

— MENS SVENSK TV 2 MINNES MARSJEN MOT ROMA.

I forbindelse med at det i år er 50 år siden Mussolini lot sine fascister gå mot Roma, viste svensk TV 2 et program som skulle være et tilbakeblikk på Fascismens vekst og fall. Et slikt tilbakeblikk mente man var aktuelt, da ny-fascistene i år samlet 7 millioner stemmer, og igjen er en politisk maktfaktor.

OPPTAKTEN

Det var i august 1922 at Fascismen fikk sin store sjanse. I denne måneden ble det erklært generalstreik, noe som skapte raseri og forbitrelse blant almenheten i Italia. Mussolini rykket da ut med en erklæring om, at hvis ikke regjeringen hindret denne streiken, ville fascistene gjøre det. Hans «squadristi» gikk til angrep på sosialistenes bygninger i Ancona, Livorno og Genova, og brente dem ned til grunnen. To måneder senere samlet Mussolini 40 000 fascister på en partikongress i Napoli og sa: «Den liberale stat har oppfylt sine funksjoner. Det som nå er vårt mål er å gi plass i denne staten for alle kreftene i den nye generasjon som utviklet seg av krigen og seieren. . . Enten vil vi få regjeringmakten eller vi marsjerer til Roma og tar den.»

MARSJEN — DEN 28. OKTOBER

Marsjen mot Roma var allerede blitt drøftet av Mussolini og hans fire ledende menn. Italo Balbo — lederen av «squadristi». General Emilio De Bono — tidligere sjef for det 9. italienske armekorps. Cesare Maria De Vecchi — en fascistisk deputert. Og Michele Bianchi — partiets generalsekretær.

Den 27. oktober brøt det ut fascistiske opptøyer i flere byer og dagen etter begynte marsjen mot Roma i

fire konvergerende kolonner. Det hele forløp uten alvorlige episoder, og Mussolini — som befant seg i Milano — ble pr. telegram bedt om å begi seg til kongen for å danne den nye regjering.

OM TV-PROGRAMMET

Selv om svenskene hadde kalt programmet — marsjen mot Roma — var det lite om opptakten og selve marsjen som ble vist. Det er forsåvidt naturlig nok, så lenge overtakelsen og marsjen var såpass udramatisk og lite å bygge et program rundt. Det man imidlertid

kunne blitt spart for i et slikt program, var den engelske propagandafilmen — som sant nok var meget fornøylelig og vellykket — men som likevel ødelegger den objektivitet man bør behandle slike historiske emner med. Det ser ut til at alle autentiske bilder fra Mussolinis Italia eller Hitlers Tyskland virker så mot sin hensikt, at man i slike programmer alltid må trekke inn noe som gir «balanse». Når man, som svensk TV, må innrømme at Mussolini allerede mens han levde var blitt en legende, skal det mer til enn

(Forts. side 8)

ALEXANDER LANGE:

Okkupasjonstidens likvideringer

En rystende serie, hvor dette er artikkel nr. 31.

Vi har vel alle hørt den gamle ordklisteren: «Ingenting så ondt at det ikke kan bli verre.» Vi kjenner sikkert også: «Ingen regel uten unntakelse.»

Denne og en ny artikkel er to slike unntakelser.

I disse to artikler, som begge er et ekstrakt av utlånte bevismidler, vil jeg legge fram for dere en mordhistorie fra høsten 1942. Disse bevismidler gir et krystallklart bilde av en situasjon som i sin gro overgår alt, fullstendig alt jeg hittil har hatt befattning med.

I den første artikkel vil jeg helt kort nevne hendelsesforløpet — i den andre kommer jeg inn på detaljene. Høsten 1942 ble det begått mange mord i Norge. Under dekke av å kjempe mot tyskerne for Norges frigjøring, fikk mordlysten og

voldsmentaliteten florere. Hvem husker ikke Feldmannstragedien! Hvem husker ikke mordet på Gestapomannen Per Quist Christensen! Utallige tragedier som utspilte seg i grensestrøkene, er et like mangfoldig bevis som sandkornet er i forhold til mordernes skyld.

Mens disse hendelser enten ble «på dømt», eller sgar gjenstand for heder og ære, ble de drepte liggende i sine navnløse og ukjente graver. Ingen, absolutt ingen har for alvor tatt kampen opp mot disse menneskelige monstre, som opptrådte som «dommer» og bøddel i det «hellige demokrati»s navn. Isteden lever de og spiser og elsker som de fleste av oss andre. For — kjære lesere: De skyldige i denne historien lever den dag idag. Deres navn og vita er kjent! Deres adresse har vi!

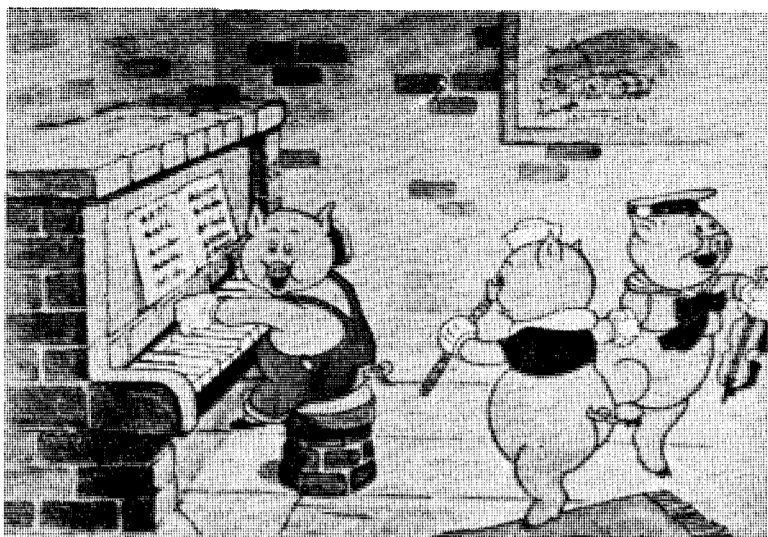
Det jeg vet om deres «heltegjerninger» er så; men hva med det som ellers hefter ved de selvsamme personer?

*

Høsten 1942 ble det feiret en blod- og voldsorgie i grensekogene i Østfold. Som så ofte før, var det vergeløse mennesker det gikk ut over. En familie på syv — mann, hustru og fem barn i alderen 8 til 19 år, ble brutalt myrdet i grensetraktene mot Ørje. Før mordene, ble det øvet brutal voldtekt mot de to eldste barna, to piker på 15 og 19 år. Dette måtte den øvrige familie se på. Et-

HORROR MACABER:

Kjære Demokrati!

Who is afraid of the big, bad wolf?

Det har kommet meg for øret, at du sliter med litt anstrengt økonomi om dagen? Som din gode venn, skattebetaleren — vil jeg selvsagt hjelpe deg med råd og dåd — i all vennskapelighet.

Du forstår gamle venn, at dårlig økonomi i din stilling må jo grunne i at du sløser for mye. Ja, jeg vet jo hvor mye du holder av dine fattige venner i utlandet, men vi som hjelper deg med noen kroner av og til, ville jo helst sett at du bruker litt mer på deg selv! Ja, jeg liker ikke å nevne dette, men jeg har hørt at folk er litt støtt over den måten du behandler sykehuseierne og veiene dine på. Men det verste er likevel dette med boligene dine — det må du jaggu få litt sving på.

Så, så — jeg vet jo hvor vanskelig du har det, men du må tåle å høre sannheten, hvis jeg skal kunne hjelpe deg. Se nå bare på alle disse vennene du trekker med deg hjem. Det er jo bare boms og elendighet! De bare utnytter din — ja, la oss kalle det din dumsnillhet. Du mister jo alle de riktige vennene dine på den måten. Det hører jo ingen steds hjemme, at du lar dine boliger misbruke på bekostning av dine sanne og trofaste venner. Det må jeg ha lov til å si, siden jeg hjalp deg med byggingen. Når sant skal sies hadde jeg regnet med — ihvertfall håpet på — å selv få leie et lite krypinn hos deg. Men da min kone snakket med boligformidlingen din — forsvant jo det håpet.

I egenskap å ha vært din venn og støtte gjennom så mange år, ble jeg litt overrasket over å høre, at jeg måtte vente i fire år — minst, før du hadde noe plass til meg. Men kjære Demokrati, jeg har hørt rykter om at dine nye utenlandske venner snart skal bære oss med et langvarig besøk — og de får visst nytte godt av både boligene og trygdene dine? Men sladder skal man jo ikke høre på. — Jeg kan aldri tenke meg at du vil belaste vårt vennskap på denne usannsynlige

ter voldtekten ble alle 7 kvalt med ståltråd — en etter en. Barna først og så

(Forts. side 8)

måten. Det vil jo også ytterligere belaste din allerede anstrengte økonomi!

Ja, ja, kjære venn — ikke gråt! Det er vel ikke for ingenting at «søta bror» har latt deg få lov til å dele ut fredsprisen. Du får heller få lov til å ta med deg dine stakkars fattige hjem, da. Men er det virkelig nødvendig å gi bort så mye penger, at du ikke selv kan føre et anstendig liv? Må man ofre noe, sier du? Jo, jo, men jeg liker ikke helt at du ofrer deg på mine vegne! Men du har vel rett. Det er mye elendighet i verden, og alle er like gode, og alle er like flinke, og alle er like arbeidsomme og alle er . . . Du får heller legge på noen avgifter igjen da — og pass på å få med noe nytt, da har du noe å velge imellom neste gang!

Jeg har tilfeldigvis noen forslag her, gamle venn. La oss begynne med: *Venstrefils-avgift!* Du har vel lagt merke til at trafikken går raskere i venstre fil! Dette fører til at enkelte kommer fortere frem en andre — og kjære Demokrati — dette strider imot dine prinsipper! Derfor fører vi til en ekstra paragraf i forbindelse med vei-skatten, at den som vil kjøre i venstre fil, må betale ekstra gebyr!

Så har vi fotgjengerne! Det er en gruppe som har unndratt seg sitt medmenneskelige ansvar altfor lenge! *En fotgjenger-avgift*, kjære venn — og jeg kan garantere deg, at du for fremtiden kan doble din innsats til fremmede venner! Og det blir sikkert noen kroner igjen til deg også. Men la nå ikke Stortinget ditt få alt sammen. Det tragiske er, forstår du, at selv om Stortinget ditt gjør den dårligste jobben, så er det ikke dem som får dårligst betalt! Så der har du altså misforstått!

Ja, jeg må stikke nå. Du forstår, jeg har tatt meg en ekstra-jobb for å gjøre det litt lettere for deg og alle de fremmede fuglene du tar under dine vinger, kjære «hømemor». Nei, ikke bli rørt — og ikke takk! Det er bare min simple plikt mot *Dine* medmennesker, kjære Demokrati! Ha det!

Marsjen mot Roma.

(forts. fra side 1)

silregjeringen i en så «vanskelig» situasjon at den måtte gå med på å forhandle i direkte strid med straffelovens § 83.

Fjertoft fortsetter:

«Under de fortsatte forhandlinger vinteren 1944—1945, oppga russerne sitt krav på Bjørnøya. Men Molotov fastholdt at det måtte utbygges et felles norsk-sovjetisk forsvar av Spitsbergen.»

Det berettes videre at det var adskillig strid innen London-regjeringen om dette og spesielt var Nygaardsvold meget «irritert» over å behandle en slik sak «uten at en hadde Stortinget å gå til.» Nygaardsvold hadde jo som kjent ofte glimt av virkelig fedrelandsfølelse og dessuten foresvevet det ham kanskje at slike forhandlinger av en tvilsom eksilregjering uten noen fullmakt fra Stortinget (for dette kunne vel iallfall ikke finne noen dekning gjennom den falske «Elverumsfullmakten»?) nok stred mot straffeloven og innebar en landsforrædersk handling.

Imidlertid stod jo denne kongelige norske regjeringen, slik vi alltid har fremholdt, ingeniørfritt. Den var like bundet av vestmaktene og Sovjetsamveldet som Quislingregjeringen var det av Tyskland. Det var ingen suveren regjering. Og Trygve Lie så det, heter det i Fjertofts bok, «som sin plikt å fortsette forhandlingslinjen. Og etter nye forhandlinger mellom Molotov og den norske ambassadøren i Moskva legger den norske (eksil) regjering 9. april 1945 (Legg merke til datoen!) fram forslag til en felleserklæring som den er villig til å undertegne sammen med Sovjet.»

Det var altså eksilregjeringen som selv la frem forslaget, men lykken står ofte både de dumme og de forræderske bi. «Krigen nærmet seg slutten, og Tysklands kapitulasjon satte en foreløpig stopper for Sovjets og (eksilregjeringens) planer for Svalbard.»

Men saken var ikke slutt med det, naturligvis. Eksilregjeringen hadde jo bundet seg slik at det var vanskelig å komme løs fra det igjen etter at herrene nå var vendt tilbake til Norge og hadde overtatt makten igjen. Sovjet tok opp saken igjen i august 1946 under et FN-møte i Paris, og tre måneder senere drøftet Halvard Lange og Molotov forsvaret av Svalbard under et lignende møte i New York. «Og det er liten tvil om at den norske regjering på denne tiden må ha følt seg sterkt presset, ikke minst fordi det var Norge som hadde lagt fram

Da eksilfolkene ville — —

forslaget til felleserklæringen.»

Fortielsespolitikken når det gjaldt eksilregjeringens alle-hånde onde gjerninger og avtaler har som kjent vært konsekvent. Man forsøkte jo i det lengste å fortie også kapitulasjonsavtalen (våpenstillstandsavtalen for verdenskrigens varighet) av juni 1940 og de nye okkupasjonsavtaler med de allierte av mai 1944, for bare å nevne noe. Også forhandlingene om å sjakre bort den del av kongeriket Norge som heter Svalbard foregikk bak folkets rygg. Det sier seg jo selv at en avtale om felles forsvar med verdensmakten Sovjet om «forsvar» av det norske territorium Svalbard ville ha bragt oss i en fullstendig uholdbar stilling og utlevert oss til denne stormakt med hud og hår. Fjertoft skriver:

«Dette var drøftinger som gikk over hodet på det norske folk. Og typisk for det hemmelige slør som lå over forhandlingene, er det at offentligheten hjemme i Norge først fikk kjennskap til hva som foregikk gjennom utenlandsk presse. Det var gamle, ærverdige Times som var først ute med den sensasjonelle nyhet, og som i januar 1947 offentliggjorde de fullstendige planer for et felles norsk-sovjetrusisk forsvar av Svalbard.»

Vi tror ikke det norske folk oppfattet hva det egentlig var som foregikk og absolutt ikke at Norge faktisk var bundet av hva eksilregjeringen uten noen slags hjemmel hadde foreslått allerede i 1944.

Når saken vakte slik oppmerksomhet i utlandet, så var det jo ikke bare fordi Norge på dette vis holdt på å gå inn i rekken av Sovjets vasallstater gjennom en «forsvarsavtale», men også fordi det som foregikk ikke bare var i strid med norsk straffelov, men også med Svalbardtraktatens artikkel 9, som sier at Norge ikke kan opprette, eller tillate opprettet flåtebasen og militære anlegg i Svalbardområdet. Svenske aviser skrev således rett ut at en slik overenskomst mellom Norge og Sovjet måtte tolkes som et storpolitisk standpunkt fra norsk side. En slik overenskomst ville føre til at Norge oppga sin nøytralitetspolitikk.

Efter adskillig uro i Norge med ufullstendige redageringer fra UD og regjering, ble det avholdt et hemmelig stortingsmøte. Det ble der overdratt den utvidede utenriks- og konstitusjonskomité å legge

frem en innstilling om saken og dette skjedde i et nytt hemmelig stortingsmøte 15. februar 1947. Og så skriver Fjertoft:

«Hva som foregikk bak de lukkede dører har det ikke vært mulig å få kjennskap til da Stortingets Presidentskap selv 25 år etterpå ikke vil gå med på å friggi de stenografiske referater fra dette møtet. Så brennbart er altså øyensynlig Svalbardspørsmålet fra den gang ennå idag!»

Innstillingen, som ble vedtatt med 101 stemmer (bare kommunistene stemte mot), «forteller hvor ilde berørt politikerne må ha vært over at Norge (les eksilregjeringen) hadde inngitt seg i forhandlinger med Sovjet om en forandring av Svalbardtraktaten. For i dette møtet gjør Stortinget et vedtak som innebærer at Italia, Japan og Tyskland, som alle enten har undertegnet eller ratifisert traktaten av 1920, skal holdes helt utenfor den dag en ny Svalbardtraktat skal utformes.

Dette vedtak fra den 15. februar 1947 er ikke minst interessant i 1972, siden Norge har fått anledning til å bli medlem av Det Europiske Økonomiske Fellesskap (noe folket sa «nei» til). Men en særprotokoll holder Svalbard utenfor EF. Og når en vet at nettopp Tyskland og Italia er to av de mest dominerende stater innenfor EF, kommer Stortingets vedtak av 1947 om å utelukke disse to land fra en ny Svalbard-traktat, i et merkelig lys. Men idag husker antagelig ingen dette vedtak, som fortsatt står ved makt!»

Ellers gikk vedtaket ut på at Stortinget var enig i at det ble forhandlet videre om en revisjon av Svalbardtraktaten, forhandlingene hvori de tidligere fiendemakter skulle være utelukket, men det er ikke lenger tale om noe forsvarssamarbeide mellom Norge og Sovjetsamveldet. Man forsøker å bortforklare eksilregjeringens forslag til slikt samarbeide med at forslaget til felleserklæring ble fremlagt under den siste intense fase av krigen og på et tidspunkt da det var livsviktig for Sovjetsamveldet og dets allierte å holde tilførselsveien til Murmansk åpen. Dessuten stod det da russiske tropper i Øst-Finnmark. Dette forklarer imidlertid ikke, skriver Fjertoft, «hvorfor drøftingene fortsatte utover senhøsten 1946. For på dette tidspunkt sto det ikke lenger russiske tropper i Øst-Finnmark. Og ikke var

det lenger livsviktig at tilførselsveien til Murmansk ble holdt åpen med militær-makt, siden det på dette tidspunkt var halvannet år siden krigen sluttet. Det er derfor ennå mange ubesvarte spørsmål i denne sak.»

Ja, det skal være både visst og sant!

Ellers er det naturligvis det NATO-medlemskap som kom to år senere som allerede svever over vannene og som har gitt også de norske politikere ryggrad nok til å forsvare de norske interesser som eksilregjeringen og dens efterfølger hjemme i Norge holdt på å prisgi. For Stortingets vedtak konkluderte etter alt tåkeprøvet med at «De forhold som betinget formuleringen av det norske utkast til en felleserklæring, er derfor ikke lenger tilstede. Og det ville være i strid med den utenrikspolitiske linje regjeringen i forståelse med Stortinget har fulgt siden frigjøringen, å ta opp drøftelser av militær art om forsvaret av et område under norsk suverenitet med en annen stat.»

Ja, det ville vel ikke bare være i strid med denne linje, men både med konstitusjonen og med straffeloven!

Ellers bevares det fortsatt dyp hemmelighetsfullhet om hva det norske forslaget til felleserklæring, som eksilregjeringen la frem, egentlig inneholdt. Men noe kan man jo slutte seg til av det mindretalls-votum som de 11 kommunister avgav. Det heter i dette:

«Den norske regjering og den sovjetrusiske regjering, som mener at nøytraliseringen av Svalbard uttalt i Paris-traktaten av 1920 om Svalbard, har vist seg å være ugjennomførlig og at en opprettholdelse av dette prinsipp vil være i åpenbar strid med de to lands interesser, som ønsker å i-standbringe en ordning med hensyn til militær utnyttelse av øygruppen, som både kan tjene til å fremme de to lands sikkerhet og vil kunne betraktes som en regional utbygging av en internasjonal sikkerhetsorganisasjon, er — idet de vil vente på uttalelser som i fellesskap skal innhentes fra Frankrikes, USA's, Canadas, Sveriges og Nederlands regjeringer, og under forbehold av Det Norske Stortings godkjennelse av den endelige ordning, blitt enige om følgende bestemmelser: Forsvaret av Svalbard-øygruppen er et fellesanliggende for Norge og Sovjet-Samveldet. Forsvarsforanstaltningene blir

å innpasse i de ordninger som måtte bli truffet av en internasjonal sikkerhetsorganisasjon som begge parter er medlem av'»

Det følger videre en del punkter om de militære anleggs karakter, fordeling av utgiftene etc.

En kan vel gå ut fra at dette er hovedtrekkene i det forslag som eksilregjeringen i sin tid fremla for å stille sin «allierte» Sovjetsamveldet tilfreds der denne verdensmakt allerede stod med tropper i Finnmark og bare ble stanset fra videre fremrykning av den brente jords taktikk som tyskerne tok i anvendelse.

Det er her som man forstår tale om en helt ny Svalbardtraktat og det er ikke uten grunn at Fjertoft tørt slår fast: «Hvordan utviklingen på Svalbard ville blitt om en slik traktat var blitt satt ut i livet kan en bare gjette seg til.»

I samme forbindelse bør en vel også minnes de anstrengelser Sovjetsamveldet, med president Roosevelt som mellommann og talsmann, gjorde for å skaffe seg havner i Nord-Norge, krav som var så uhyrlige at selv eksilfolkene strammet seg opp til energisk motstand — ikke minst kanskje fordi de var klar over at også Storbritannia motsatte seg noe slikt.

Mens eksilfolkene altså gav etter på avgjørende punkter og viklet Norge inn i noe som ville ha blitt et fullstendig avhengighetsforhold til den ekspanderende stormakt som etterhvert slukte halve Europa, så var det altså adskillige tusen unge nordmenn som svarte på denne trusel også mot vårt land med å kjempe på østfronten sammen med tyskerne.

DEN STORE, ÆRLIGE BOK

STORE BJØRN, Boks 33,
Bestun (Oslo 2).

Boken om frontkjemperne — —

er så blottet for toleranse og storsinn. Det har vært nevnt tall fra 5000 til 8000, og det riktige ligger vel et sted midt mellom de nevnte. Og omkring 800 av dem fant sin grav langt borte fra hjemlig jord. Og hvis man da ikke regner med de kamphandlinger som fant sted under Norges krig fra april til juni 1940 — en krig hvori forøvrig mange av de senere frontkjemperne også deltok — så finnes det ingen norsk militærinnsats som kan sammenlignes med dette, når man da tenker på en norsk hær. Riktignok gjorde nordmenn en betydelig og dyktig innsats i det britiske flyvåpen og i den britiske marine, men det ligger jo dels i en annen gate og dels kan det jo heller ikke sammenlignes hva omfanget angår.

Så den norske hær av idag og de norske offiserer av idag burde jo ha litt å lære som kunne komme godt med slik situasjonen nå engang er. For vel har teknikken utviklet seg i det forløpne fjerdedels århundre, men det er jo noe som er så å si evigvarende når det gjelder krig og militærinnsats. Det kan man i adskillig utstrekning komme på spor av i denne boken til Halle, som jo selv kan se tilbake på en omfattende personlig frontinnsats og også har en solid teoretisk bakgrunn.

Vi får tro at det kanskje kan bety en vending i synet på denne norske soldatinnsatsen at sjefen for den norske eksilhær, som riktignok ikke kom i innsats, general W. Hansteen, har skrevet et forord til boken. Han peker på at frontkjempernes innsats i øst «var mer omfattende enn jeg tror folk flest er på det rene med». Og, fortsetter han: «Enten vi liker det eller ikke, så hører dette med til den fullstendige historie om vårt lands skjebne under krigen.»

Vi forstår naturligvis at general Hansteen forsøker å mildne dette at han faktisk har skrevet et forord til en slik bok, som jo, hvor nøkternt den enn er skrevet, dog likevel må bli noe av en bauta over de norske frontkjemperne, både de som overlevet og ikke minst de som falt. Så det er rimelig nok at han ikke «likte» innsatsen der han satt som sjef for en norsk eksilhær bundet til uvirksomhet av våpenstillstandsavtalen av juni 1940. Dette med å «like» eller ikke «like» var vel nokså gjensidig. Men det forhindrer naturligvis ikke at de frivillige på tysk side og på britisk side kunne respektere hverandre. Denne respekten, som i fossen av krigspropaganda dengang naturligvis ble noe avdempet, har vi

inntrykk av har vært stadig stigende. Og det er vel også bakgrunnen for general Hansteens ord. Han slutter jo sitt forord med uttrykkelig å slå fast:

«Men når nu kampen endte med seier for vår side og landet ble fritt igjen, og når det er gått så mange år siden da, bør nok den overbærenhet med en slagen fiende som kommer etter hvert i andre sammenhenger, ha en parallell også i vårt forhold til «frontkjemperne». Noe må man også føre opp på plussiden i regnskapet for at disse karene var villige til å ta alle frontlivets påkjenninger og lidelser, og tilmed ofre livet, for det de dengang trodde på. Forholdsvise mange av dem bragte offeret.»

Vel, noe lignende kan man vel si også fra vår side — den tapende — om dem som kjempet på den annen, den britiske side, etter at den norske stat hadde gitt opp kampen og hadde sluttet våpenstillstandsavtalen for krigens varighet med Tyskland. Så la oss ikke henge oss opp i ord fra dengang som fremdeles dukker opp.

Forøvrig er heller ikke general Hansteen noen enslig svale i denne forbindelse. General Anth. B. Nilsen, som døde ifjor, har anbefalt at boken utgis. Han anbefalte bl.a.: «Vi er nødt til å akseptere som et faktum at noen tusen (det var nå svært så beskjedent da! Vår bemerkning) norske gutter deltok i krigen på fiendens (?) side. Det kan ikke være riktig å tie det ihjel. Spørsmålet blir da hvordan materialet fremlegges. Og det avgjørende er her at det er fremstilt på en slik måte at det ikke inneholder annen rettferdiggjørelse enn det som ligger i selve handlingen og begivenhetene. Og det er interessant (stoff). Særlig det siste kapitlet, om skiløperbataljonen i Finland, er av høy klasse. Jeg tror faktisk det ville være god lesning for våre militære skoler.»

Det tror vi også bestemt, og vi håper at etter at disse to gamle offiserer fra dengang har gitt åpningssignalet, vil det løsne litt noe og hvert sted. Det skal bli interessant å se hva for eksempel Militært Tidsskrift har å si om boken.

Vi skal ikke her komme nærmere inn på bokens innhold, som jo er en nøktern og saklig skildring av norske soldaters innsats i de forskjellige formasjoner hvori de deltok. Skulle vi ha noe å bemerke, så måtte det væ-

re dette at vi synes Den norske Legions innsats på Leningradfronten blir noe nedvurdert. Når alt kommer til alt, så falt jo 158 mann i løpet av et år, et ikke ubetydelig tall, for en liten bataljon på et forholdsvis stille frontavsnitt. Men la nå også det være. Selv anfører Halle om boken i en innledning at «Hensikten med dette skrift er ikke å klarlegge eller rettferdiggjøre frontkjempernes handlinger eller motiver. Det er intet innlegg i saken, hverken for eller imot. Dette skrift er ren historie. Litt av historien om en gruppe nordmenn, som i en vanskelig tid gikk sine egne veier, — mot strømmen.

Veien de gikk, er stemplet som ulovlig. Dette forhindrer ikke at motivene for den overveiende del kan ha vært hederlige. Galt eller riktig, lovlig eller ikke lovlig, disse guttene ville noe, de handlet — de ofret noe. Mange ofret alt.

Dette skrift gir en oversikt over det som hendte dengang, litt historikk om de fire forskjellige militærorganisasjoner hvor norske frivillige deltok på Østfronten i 2. verdenskrig. Hva den enkelte mann opplevet, er søkt levendegjort ved personlige beretninger i jefform. Utvalget av disse hendelser er bestemt av hva som er tilgjengelig: hvem som overlevet, hvem som husket og som kunne og ville fortelle. Tildels er gjengitt dagbøker og brev fra dengang.

Alle ikke navngitte skildringer bygger på nedskriverens egne opplevelser og iakttagelser eller samtaler med deltagere, som kanskje senere er falt fra.

Fortellerne hadde nok ikke alltid full oversikt, men så i det minste detaljene på kloss hold.»

Det dreier seg ikke her om en detaljert militærberetning i likhet med de utallige tyske regimentshistorier som er utkommet, hvor man på basis av bevarte krigsdagbøker etc. har skildret hendelsene så å si fra dag til dag med nøyaktige skisser og taktiske skildringer. Det blir mere en slags grovere oversikt, spekket med visse glimt fra selve kamphandlingene. Man finner ingen navn hverken på offiserene eller andre, heller ikke på fortellerne. Noe som naturligvis skyldes den særegne situasjon i dette land og den ulykksalige tendens hos folk som faktisk har gjort en større personlig innsats enn de fleste til å krysse i skjul for hetsen og vrøv-

let. Hadde så mange ikke det gjort, så ville en bok som denne ha kommet for mange, mange år siden.

På den annen side er vel heller ikke denne bok det siste ord når det gjelder den norske militærinnsats på østfronten. For en gang tror vi nok alle deltagerne i dette stolte epos vil kunne stå frem med navn, både de som overlevet og de som falt. De fortjener det.

Hermed være da boken anbefalt. Det må jo være en selvfølge at alle frontkjemperne og deres venner og slektninger skaffer seg den, men også for den senere generasjon vil det være fengslende lesning om norsk soldatinnsats. Ikke minst vil naturligvis de yngre offiserer ha glede og nytte av lesningen.

Siegfr.

F. Halle: «Fra Finland til Kaukasus. Nordmenn på østfronten 1941—1945. Litt av deres historie — fortalt av dem selv.» Dreyers Forlag.

I brennpunktet — —

(Forts. fra side 2)

Det tør vel kanskje bli litt vanskelig å flytte fabrikkbygninger og maskinelt utstyr ut av landet, men rent bortsett fra det, så får en vel si at en bedre demonstrasjon av fedrelandssinnet og det demokratiske sinnelag hos disse høyrespisser skal en vel lete lenge etter. Og drar noen av dem virkelig til Danmarks deiligste vang og venge, så vil vel svært mange andre nordmenn ønske dem lykke på reisen. Vi klarer oss nok uten dem eftersom det jo ikke er norsk arbeidskraft nok til den industri vi har idag. Det er da å håpe at de også tar med seg sørover hele flokken av importerte farvede som de for fortjenestens skyld har fylt landet med.

Ellers er jo Venstre sprekkeferdig, og fred være med det også. Kristelig folkeparti er det ikke stort bedre med, men en bevarer jo der skinnnet bedre.

Arbeiderpartiet har vi inntrykk av bedre forstår situasjonens alvor forsåvidt som man der i gården ikke i den grad som innen Høyre fortsetter maset om et fremtidig norsk medlemskap i EF. Man later til å være pinlig klar over at det i tilfelle ville bli en ny pinne i likkisten til det gamle partiveldet.

«Nei»partiene, Senterpartiet og Sosialistisk folkeparti, soler seg foreløpig i glansen av den seier, ikke de, men folket, vant. Vi tror at det også for dem vil bli en smertelig oppvåkning når det går opp for partiledelsene at folket ikke bare sa «nei» til EF, men også til hele den gamle partipolitikken, som jo i virkeligheten intet har med sant demokrati å gjøre. Det er vel kanskje i erkjennelsen herav man nå ikke lenger snakker om demokrati, men om «representasjonsdemokrati» — noe som jo ikke

betyr annet enn at partistyrene sjalter ut selve demokratiets bærer, folket.

Pressen tuter stort sett med sine partiledere. En unntagelse er det mere frittstående Morgenbladet, hvis redaktør C.C. i en større artikkel «Populisme» — noe mer enn snikk-snakk satt i system?» røber en viss forståelse av at det er et velgeropprør som finner sted, i første rekke båret av ungdommen.

Vi skal ikke her strides om ord. En kan gjerne kalle opprøret for «populisme». Det endrer jo intet ved virkeligheten, den at velgerne er blitt lei av partipolitikernes maktmisbruk, deres sløsing med penger, verdier og livsgrunnlag, deres arrogante tilsidesettelse av folkets ønsker og deres anmasende hykleri.

C.C. slår fast det samme som vi gjorde før folkeavstemningen og som vi har sitert foran. Hans skriver at «Tradisjonell politisk struktur knaker i sammenføyningene. Vi er pliktig å se i øynene: Politisk er situasjonen høyst labil. Vi må være forberedt på overraskelser.»

Ja, tenk det tror vi også! «Vi opplever at deler av vår ungdom vender seg mot oss som representerer og utgjør det etablerte samfunn», jamrer C. C. «Oss» som representerer det etablerte samfunn, betyr jo i virkeligheten the Establishment, det som har holdt oppe samfunnsløgnen, historieforfalskningen og svindlen helt fra slutten av annen verdenskrig. Det som selv i sin tid bragte Norge inn i krigen gjennom udugelig selvgodhet og lek med venstreradiokale slagord og som lot andre få skylden for den katastrofe de selv hadde bragt over oss.

Ikke rart at C.C. og hans Morgenblad forferdet slår fast at «For oss drømmer det fascisme gjennom de populistiske krav.»

Politicus.

Likvideringene — —

(Forts. fra side 5)

foreldrene. Familiefaren var den siste. Til denne tragedien var det et øyenvitne. Han, en svensk skogsarbeider, fikk disse forferdelige forbrytelser så fastbrent i erindringen, at han senere skrev ned det han hadde sett. Han kunne også fortelle om hvordan morderne så ut. Etter at morderne hadde gått tilbake over grensen, (mordene fant sted på den svenske siden av grensen — noe som jeg skal komme tilbake til i neste artikkel) gikk den svenske skogsarbeideren fram og begravde likene. «Ville inte varna polisen. De kunne inte väcka de döda til livet igen.» Men som han også sa til meg: «Skriv du, men inga namn eller data i tidningen. Polisen skal ha det hela, när jag engång är borta. Det är min lilla försäkring, ser du.» — —

Jeg skrev mitt manus og han leste og godkjente det. Jeg har hatt muligheter til å kontrollere alle bevismidler, og de er alle som én vanntette.

Morderne, det var fem av dem, lever, som før nevnt, alle sammen idag.

Fire i Oslo, den femte i Hønefoss. Jeg kjenner dem alle!

En gang mordere, idag aktede borgere av samfunnet. Gode stillinger — lykkelige familiefedre. —

Men fakta er: Ingen av dem har i alle disse årene vist det ringeste tegn på anger og gru. Den ene Osломannen pluss han som bor i Hønefoss, (det var disse to som øvet voldtekt) har idag egne barn, i omtrent samme alder som de de voldtok og siden drepte.

Det foreligger ingen, absolutt ingen formildende omstendigheter som de kan gjemme seg bak.

Ingenting i denne orgie av voldtekt og mord kan forsvares. De står, en for alle, alle for en, til døden. De har forbrutt seg mot alle former for menneskelig samkvem og hvordan de skal kunne unngå straff, det vet jeg ikke. Den straff som rammer alle som ikke viser en eneste liten tøddel av menneskelighet, vil bli deres. Norsk «lov» kunne ikke ramme dem, det er rikets skam.

Samvittigheten vil gjøre det?

Jeg håper innerlig at så vil skje!

Vennlig hilsen G. K.

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Karl Johansgt. 23 — IV, tilv.
Telefon 33 49 00

NOK EN ÆRESMINNESTRID.

Det er en grufull avgrunn av hat og intoleranse fostret av verdenskrigens tøylesløse hetspropaganda en ser ned i fremdeles et kvart århundre etter krigens opphør. Vi har før berettet om hærverket på den æreslund danske frontkjempere hadde opprettet på privat grunn for sine falne kamerater, og nå meldes det om noe lignende i Belgia. I et telegram fra Brussel heter det således: «Flamske ekstremistorganisasjoner (!) i Belgia har latt reise et minnesmerke over belgiere som deltok på Nazi-Tysklands side i annen verdenskrig og falt på østfronten. Æresminnet har

vakt sterk forbitrelse blant patriotiske (!) belgiske organisasjoner, og krigsveteranforeningen kaller minnesmerket, en offentlig hedersbevisning til landsforrædere'. Myndighetene undersøker nå om det finnes muligheter til å forby minnesmerket.»

LIV OG LÆRE

er tydeligvis to forskjellige ting. Det erfarer man ikke minst i Norge. Pressen og partipolitikerne forsøker jo, blant annet ved hjelp av dirigerte «meningsmålinger» å overbevise alle om at de har det store flertall av det norske folk bak seg i alt pjattet om raselikhhet og ne-

gervennlighet. Virkeligheten ser naturligvis helt annerledes ut. Dette slås fast i en bok av en norsk flyver som har virket i FN's tjeneste i Kongo. Det er bare anledningen som har manglet, sier han. Men i Kongo var anledningen der, og det var ingen som i høyere grad enn de norske FN-soldater viste det han kaller «rasehovmot». Det må vel være erfaringene med kongoleserne som har gjort at de norske soldater som tidligere — kanskje taktet være skolebøker og presse m.m. — «ikke ante omfanget av ordet rase, kommer hjem som rasesnobber.» Kanskje de til og med har oppfattet hvorfor man ikke vil slippe bantuene til styret i Sør-Afrika, og hvorfor det er rasestrid i USA og England? Og at det snart blir det her også hvis myndighetene (og industriherrerene) fortsetter med importen av farget arbeidskraft?

NORGE ER ET FORUNDERLIG LAND.

Man er overivrig tilhenger av NATO, hvor Hellas — som man har så meget å innvende mot — er et verdifullt og aktet medlem som nyder godt av stor våpenhjelp og kurtise. Romaunionen derimot, som suspenderte assosieringsavtalen for Hellas på grunn av «oberstene», sa det norske folk «nei» til. Man er kanskje ikke så helt på linje med politikernes syn her heller. Når det ellers gjelder Hellas og Romaunionen, så er det det å si at man i de store land nå begynner å bli lei av alt småstatvrøvlet omkring Hellas og styret der. For når alt kommer til alt, så er business jo business. Det har reist seg sterke røster om å få normalisert EF's forhold til Hellas, idet — som det heter i et telegram, «Forhåpningene om å bli kvitt juntaen og få gjennomført et slags demokrati (! Kanskje noe i likhet med det norske «representasjonsdemokratiet») i Hellas er betraktelig redusert overalt.» Når Norge nå også skal ha en assosieringsavtale med EF, så blir vi travst alt likevel en slags forretningskolleger av Hellas også i tillegg til militærsamarbeidet i NATO.

FORNÆRMET.

Det heter i en melding at den tyske utenriksminister Scheel og hans innflytelsesrike frue er mektig fornærmet på Kinas Mao, fordi de ikke ble mottatt av ham da

de undertegnet avtalen om å ta opp diplomatiske forbindelser. Bakgrunnen for det er imidlertid at Mao på sin side er fortørnet over Brandt Scheel-regjeringens sovjetvennlige holdning. Det var da heller ikke Scheel som banet veien for det nye diplomatiske samarbeide, men CDU's påtenkte utenriksminister etter bundeslagsvalget, Schröder.

«MØRKE» UTSIKTER

Selv om russisk rasepolitikk i praksis nærmest har karakter av apartheid hjemme i Sovjet-Unionen, er holdningen til dette problemet adskillig med «progressiv» utad. Således hevdet Nikolai Dubinin, en av Sovjet-Unionens ledende arvelighetsforskere, nylig at omkring halvparten av menneskeheten allerede idag er et produkt av raseblanding. Og om noen få århundrer vil hele befolkninger av blandingsraser bli født på hvert eneste kontinent.

Idag, bare tre og et halvt århundre etter at negrene kom til Amerika, utgjør de hvite genene 30 prosent av deres arveanlegg. Med denne farten vil de hvite og svarte i Nord-Amerika være forenet til en ensartet befolkning om ca. 75 generasjoner eller 2000 år fra idag av. Da vil vi ha fullstendig arvemessig balanse, skriver Dubinin til slutt, selv om vi antar at fordommene mot ekteskap mellom forskjellige raser ikke vil være helt forsvunnet.

For ungdommen - -

(Forts. fra side 4)

este-orientert? Eller enda klarere, burde ikke grenser av hensyn til artsbevarelsen settes?

b) Kontroll med miljøødeleggelsen krever i visse industrier og i kommunene enorme finansielle midler, og forekommer i mange tilfelle ugjennomførlig. Vil det rådende system og dets lederskap ha evne og vilje til å realisere de nødvendige tiltak, mot kapitalens egeninteresser, og særlig mot de multinasjonale konglomeraters interesser? Vil man være i stand til å avkreve den omsvermede konsumenten de nødvendige ofre?

c) Da ikke alle industristater vil gjennomføre samme lover mot naturforgiftningen, oppstår konkurranseforvridninger på grunn av ulike kostnader. Fordelen her for de multinasjonale storkonsern ligger i dagen. Disse kan forlegge særlig belastede produksjonsgrener til land med svakt utviklet lovverk. Hvem skal beskytte de rammede nasjonale industrigrener mot denne nye, livstruende form for dumping?

Til a): Enhver teknologi må i fremtiden prøves ut fra graden av fare den utgjør overfor omverdenen, og ut fra dens mulige, negative virkninger (også i politisk, sosiologisk og biologisk henseende). Høvlige kontrollinstanser må organiseres, og utstyres med absolutt autoritet. (Totaløkonomiske feilutviklinger, f.eks. den overdrevne individualtransport med privatbilen, må stanses og omlegges, selv om dette vil medføre smertelige inngrep). Uomgjengelig nødvendig er likeledes styring,

samarbeid og konsentrasjon av den statlige og private forskning omkring de tyngdepunkter som er i samsvar med målsetningene til en nasjonalistisk, europeisk økonomi.

Til b) og c): Besvarelsen av disse spørsmål går ut over økonomiens område, og leverer tilstrekkelige argumenter for kravet om nye, statlige strukturer, som sikrer politikens primat over økonomien, og som gjør det mulig for det politiske lederskap å sette ut i livet de tvingende nødvendige, men upopulære tiltak, uten at dette medfører politisk selvmord. Det parlamentariske demokrati i sin nuværende form er ikke i stand til dette.

SLUTT.

Fascismen — —

(Forts. fra side 5)

en engelsk propaganda-film for å oppnå en slik balanse — så det innslaget kunne man ha spart seg.

Ellers fikk man vite, at utenlandske journalister var imponert over den samferdsels-politikk fascistene innførte. De elendige veiene ble utbygd og for første gang gikk togene til rett tid. Fascismen krevde handling og disiplin! At TV-kommentatoren spøkte med at fascistene arrangerte massebryllup i Roma, kommer vel bare av at han er uvitende om at han selv bor i et land som er midt oppe i en nativtets-krise.

Og altså — 50 år siden fascistene startet marsjen. En marsj, som å dømme etter MSIs framganger, så langt fra er avsluttet!

FOLK og LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo 4
Telefon 37 76 96
Boks 3214 — Sagene

Ekspedisjonstid: Tirsdag til fredag fra kl. 10 til kl. 15. Mandag og lørdag holdes kontoret stengt.

Redaktør Melsom kan bare påregnes truffet etter forutgående avtale.

Abonnementspriser 1973:
Kr. 70,— pr. år, kr. 35,— pr. halvår i Skandinavia. Utlandet kr. 40,— pr. halvår. I nøytralt omslag innenlands: Kr. 80,— pr. år, kr. 40,— pr. halvår.

Bruk postgironr.: 16 450
Løssalg kr. 2,—
Utgiver A/S FOLK OG LAND

Viking Boktrykkeri, Oslo